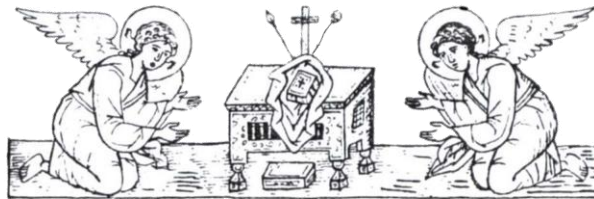

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/429

Έν Καισαριανῇ τῇ 4ῃ Ἰουνίου 2019

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2 0 0ή

Πρός
τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους
τούς Ἱερολογιωτάτους Διακόνους
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ

“Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ξέρουν πὼς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδος· πὼς κατὰ τὴ μέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἀπεστάλη ἀπ’ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ πάνω στοὺς Μαθητὲς καὶ Ἀποστόλους κι ἔτσι συνέστησε τὴν Ἐκκλησία, ποὺ ἔκτοτε τὴν καθοδηγεῖ σὰν Πνεῦμα Χριστοῦ. Ὅλοι μας, σχεδόν, ξέρουμε τὴν Προσευχὴ στὸ Ἅγιο Πνεῦμα: *«Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν... ἐλθὲ καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν καὶ*

καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος...). Όλα αὐτὰ τὰ ξέρουμε λίγο-πολύ ὅλοι. Δὲν καταλαβαίνουμε ὅμως ὅλοι τὸ ἴδιο καλὰ τί σημαίνουν αὐτὰ γιὰ τὴ ζωὴ μας. Τὰ ἀντιλαμβανόμαστε ὅλα αὐτὰ σὰν κάτι ἱερό, ποὺ μᾶς παραδόθηκε ἀπ’ τὸ παρελθόν, δὲν καταλαβαίνουμε ὅμως πολὺ καλὰ πόσο σπουδαῖα εἶναι ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴ ζωὴ μας, Ἡ γιορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι μιὰ εὐκαιρία γιὰ ν’ ἀναλύσουμε σύντομα τὴ βιωματικὴ σημασία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

* * * * *

1. Καινός ἄνθρωπος – Καινὴ Κτίσις

Καί, πρῶτα - πρῶτα, κάθε χριστιανὸς πρέπει νὰ ξέρει τι ἡ Ἁγία Γραφή κι ἡ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας θεμελιώδη πράγματα διδάσκουν γιὰ τὸν ἄνθρωπο σὲ σχέση μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

α) Ὁ ἄνθρωπος -διδάσκουν- δὲν εἶναι σωστὸς ἄνθρωπος, εἰκόνα τοῦ Πλάστη καὶ Δημιουργοῦ του, εἰκόνα ἀληθινὴ τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ ἔχει μέσα του τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Χωρὶς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἓνα ἀνθρωποειδές, μὲ πολὺ ἀνεπτυγμένα πολλές φορές ταλέντα στὴν ἐπιστήμη, στὴν τέχνη, στὴν φιλοσοφία ὅχι ὅμως στὴν ἀνθρωπιά, σ’ ὅ,τι δηλαδή κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀληθινὸ ἄνθρωπο,. Ἀληθινὸς ἄνθρωπος εἶναι αὐτός ποὺ εἶναι *σύμμορφος* μὲ τὸν χαρακτήρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων, τὸ ἅγιο Πνεῦμα μέσα στὸν ἄνθρωπο σημαίνει μιὰ σχέση καὶ ἀναφορά, οὐσιαστικὸ προσανατολισμὸ καὶ ὁλοκληρωτικὴ ἐξάρτηση ἀπ’ τὸ Θεό. Ἐξάλλου, ὅμως, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μέσα στὸν ἄνθρωπο σημαίνει μιὰ δύναμη φωτιστικὴ καὶ ἁγιαστικὴ ποὺ καθοδηγεῖ, ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπο στὸν ἀληθινὸ προορισμὸ του, στὸ Ἰησοῦ Χριστό. Μ’ ἄλλα λόγια ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν δέχεται πὼς ὁ

ἄνθρωπος εἶναι ἓνα αὐτόνομο πλᾶσμα ἀκόμα κι' ὅταν φαντάζεται ὁ ἴδιος πὼς γυρνᾷ μόνο γύρω ἀπ' τὸν ἑαυτό του. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἔτσι πλασμένος, ὥστε νὰ ζεῖ πάντοτε «ἐν ἀναφορᾷ» πρὸς κάτι τι ἔξω ἀπ' τὸν ἑαυτό του, εἴτε αὐτὸ τὸ κάτι εἶναι ὁ Θεός, εἴτε ἓνα ὁποιοδήποτε ὑποκατάστατο τοῦ Θεοῦ, συνήθως φοβερό καὶ τρισάθλιο. Αὐτὸ τὸ πολὺ σπουδαῖο ἀνθρωπολογικὸ θέμα στὴν Καινὴ Διαθήκη μορφοποιεῖται ὡς ἑξῆς: Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὴ σωστὴ ἀναφορά του στὴν πραγματικότητα, στὴν ἀλήθεια, ποὺ εἶναι ὁ Θεός ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει μέσα του τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τότε ἡ ὑπαρξὴ του ἔχει ἀναφορὰ σὲς ἀντίθεες δυνάμεις κι' ἔχει μέσα του τὸ πνεῦμα τοῦ Πονηροῦ. Ἀνάλογα χωρίζει ἡ Καινὴ Διαθήκη καὶ τὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος : Μέχρι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πεντηκοστῆς, ποὺ ἦλθε τὸ Πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία κυριαρχόταν καὶ δυναστευόταν ἀπ' τὶς δυνάμεις τῶν πονηρῶν Πνευμάτων, τοῦ πνεύματος τοῦ μίσους, τοῦ ψεύδους, τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀδικίας. Δὲν ὑπῆρχε στὴ σωστὴ ἔννοια ἀνθρώπινη «κοινωνία» ἀλλὰ ἀπλὴ συμβίωση. Ἡ Πεντηκοστὴ κι' ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στοὺς Ἀποστόλους σημαίνει τὴν ἀρχὴ μιᾶς καινούργιας ἐποχῆς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀφοῦ τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς νέας κοινωνίας, τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέσα στὰ μέλη της: μιὰ ζωὴ ἀλήθειας, γνησιότητας, δικαιοσύνης, εἰρήνης καὶ ἀγάπης, οὐσιαστικῆς ἐνότητας.

β) Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, λοιπόν, τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ποὺ συνέστησε καὶ συντηρεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων μέσα στὸν κόσμον, ἀπ' τὴν Πεντηκοστὴ μέχρι σήμερον, εἶναι κάτι, χωρὶς τὸ ὁποῖο οὔτε τί εἶναι ἄνθρωπος στὴν ἀληθινὴ οὐσία του μποροῦμε νὰ καταλάβουμε, οὔτε τί εἶναι ἀληθινὴ κοινωνία μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἐννοοῦμε,

χωρίς τὸ Πνεῦμα, οὔτε τί εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μέσα μας οὔτε τί εἶναι ἡ βασιλεία Του ἀνάμεσά μας. **Αὕτὴ τὴν ἔννοια ἔχει ἡ Πεντηκοστὴ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα : εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς Καινῆς Κτίσεως, τοῦ νέου ἀνθρώπου καὶ τῆς νέας κοινωνίας.**

* * * * *

2. Ζωὴ ἐν πνεύματι καὶ ζωὴ ἐν σαρκί.

Γιὰ νὰ καταλάβουμε λίγο καλύτερα αὐτὰ τὰ δυὸ σημεῖα θὰ ἐπικαλεσθοῦμε τὴ βοήθεια τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὀνομάζει στὴν Ἐπιστολὴ του πρὸς Γαλάτας τὴν κατάστασι τοῦ σωστοῦ ἀνθρώπου «ἐν πνεύματι» κατάστασι καὶ τὴν ἀνώμαλη κατάστασι τοῦ ἀνθρώπου «ἐν σαρκί» κατάστασι. Ποιὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς πρώτης; Εἶναι ἡ (ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος). Αὐτὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἡ ζωὴ του παράγει ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς ὅχι σὰν συνέπεια τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιβολῆς κάποιου νόμου ἀλλὰ σὰν τὸ καρποφόρο δένδρο, ποῦναι ριζωμένο στὸ καιάλληλο χῶμα, ἀναπνέει στὸ κλίμα ποὺ τοῦ ταιριάζει, κι ὅλη του ἡ ὑφὴ εἶναι τέτοια, ὥστε νὰ μὴ παράγει τίποτε ὅλλο παρὰ καλοὺς καρποὺς. «Κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος». Καὶ ποιὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ζωῆς «ἐν σαρκί»; Εἶναι ἡ πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρις, ζῆλος, θυμός, ἐριθειά, διχοστασίαι, αἰρέσεις, φθόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. Τὸ πρῶτο εἶδος ἀνθρώπου ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο «πνευματικός», ἐνῶ τὸ δεύτερο «σαρκικός» ἢ «ψυχικός». Πρέπει νὰ προσέξουμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο.

Γιατί στην κοινή γλώσσα μας «πνευματικός» λέγεται ένας άνθρωπος, που ασχολείται με τις έπιστῆμες καὶ ξέρει πολλά πράγματα· ἢ με τις τέχνες καὶ τὰ γράμματα. Μιλάμε τόσο συχνὰ γιὰ πνευματικούς ανθρώπους καὶ πνευματικές ἐκδηλώσεις. Ἡ ἔννοια ὅμως αὐτῆ τῆς πνευματικότητας, ὅσο κι ἂν ἀξίζει τὴν ἐκτίμηση καὶ τὸ θαυμασμό μας, πολλές φορές, καταρχὴν μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει καμιά σχέση με τὴν πνευματικότητα, δηλαδή με τοὺς καρπούς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπως τοὺς περιγράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Γιὰ ἓνα χριστιανό, μ' ἄλλα λόγια, ὅσο πλούσια κι ἂν εἶναι ἡ γνώση, κι ὅσο ὑψηλὴ ἡ καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία, κι ἡ διεισδυτικότητά τοῦ ἀνθρώπινου μυαλοῦ, δὲν μποροῦν ὅλα αὐτὰ νὰ χαρακτηρισθοῦν σὰν γνήσια πνευματικὰ φαινόμενα, ἂν δὲν εἶναι δεμένα με τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, με τοὺς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέσα στὸν ἄνθρωπο.

* * * * *

3. «Τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος»

(Πρὸς Ἐφεσίους δ', 3).

Σχετικὰ με τὴν ἀληθινὴ κοινωνίαν, δηλαδή τὴν οὐσιαστικὴ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐνότητα, ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὴν ὀνομάζει («κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (Πρὸς Κορινθίους ιγ', 13) καὶ τονίζει ὅτι ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, ὁ καθένας κατὰ τὴν δική του Πεντηκοστή, στὸ Βάπτισμά του, «οὗ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ» (Πρὸς Κορινθίους Α', β', 12). Τὸ «πνεῦμα τοῦ κόσμου» ἔχει μέσα τοῦ τὸ ψεῦδος, τὸ μῖσος καὶ τὴ διαίρεση. Τὸ «πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ» φέρνει τὴν εἰρήνη, τὴν ἀγάπη καὶ τὴ δικαιοσύνη. Γι' αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος προτρέπει «τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος» (Πρὸς Ἐφεσίους δ', 3). Ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ τὴν ἐνότητα σὲ τεχνικούς, οἰκονομικούς, πολιτιστικούς ἢ ἄλλους ἀνθρώπινους παράγοντες. Ἡ Ἐκκλησία διδάσκει

πὼς εἶναι καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, προϊόν τῆς Πεντηκοστῆς. Ὅλοι οἱ ἄλλοι παράγοντες, ποὺ φαίνεται πὼς ἐνώνουν τοὺς ἀνθρώπους, δὲν τελεσφοροῦν· σὲ τελευταία ἀνάλυση δημιουργοῦν νέες διαιρέσεις. Ἡ ἐνότητα τοῦ ἀνθρώπινου γένους εἶναι ἓνα, θαῦμα, ποὺ ἐπιτελεῖ μυστηριωδῶς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μέσα στοὺς ἀνθρώπους.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Μέ συντομία ἀναφερθήκαμε στὴν βιωματικὴ σημασία ἔχει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα γιὰ τὴ ζωὴ μας σὰν ἀνθρώπων καὶ σὰν κοινωνίας.

Μέ πίστη ἅς προσευχηθοῦμε στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό γιὰ τὴν χορήγηση τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὥστε:

*«Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου»*

(Ψαλμοῦ ν', (50) , 12)

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.

